

ನೇಸರು

ತಿಂಗಳೋಲೆ
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

NESARU TINGALOLE

Vol XVII - 5-6

ಮೇ-ಜೂನ್ 1999

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

(ಹರಿ)ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ -8	● ರಮಾ ಕೃಷ್ಣ	2
ಸಂದರ್ಶನ : ಸುತ್ತಲಿನ ದ್ವಂದ್ವ ನನ್ನನ್ನು ಲೇಖಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು ಪ್ರೊ: ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ	● ಡಾ. ಗಣೇಶ ಉಪಾಧ್ಯ	5
Camping at the Himalayas	● Radhakrishna	8
ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ		13
Programme Page		15

The Mysore Association, Mumbai

393, Bhaudaji Road, Matunga, Mumbai-400 019.
Tel.: 402 46 47 • Grams: "KARUNADU"

ಕನಕದಾಸರ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕನಕದಾಸರನ್ನು ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಅವರು ಕವಿ, ಎರಡನೆಯದು ಅವರು ಹರಿದಾಸರು. ಇವರು ಕವಿಗಳಾಗಿ 'ಮೋಹನ ತಂರಗಿಣಿ' 'ನಳ ಚರಿತ್ರೆ' 'ರಾಘವ ಧಾನ್ಯ ಚರಿತೆ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹರಿದಾಸರಾಗಿ 'ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ' ಎಂಬ ಶತಕವನ್ನೂ, 'ನೈಸಿಂಹಸ್ತವ' ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು (ದೇವರನಾಮ) ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೋಹನ ತಂರಗಿಣಿ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕಾವ್ಯ 42 ಸಂಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಪೌರಾಣಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರಸವತ್ತಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಿಯನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಣಾಸುರ, ಶಿವಭಕ್ತ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮಗ. ಇವನನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಆತನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮುರಿದುದೇ ಈ ಕೃತಿಯ ಕಥಾವಸ್ತು.

'ರಾಘವಧಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ' ಅಥವಾ 'ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ' ಜಾನಪದ ಮೂಲದ ಕಥೆ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿಗೂ, ಭತ್ತಕ್ಕೂ ಜಗಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಗಿಗೆ 'ನರದಗಲ' ಭತ್ತಕ್ಕೆ 'ಪ್ರೀಟಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಿತೆಂದು ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ವಾಗ್ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ರಾಮನಿಂದ ಬಡವರಾಧಾರಿಯಾದ ರಾಗಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಇದು ಇದರ ಕಥಾ ವಸ್ತು.

'ನಳಚರಿತ್ರೆ' ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಳೋ ಪಾಹ್ಯಾನದ ಕಥೆ ಖಂಡ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

'ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ' ಎಂಬುದು ಒಂದು ಶತಕ (100 ಪದ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹ) ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲಾ ವಿಲಾಸವನ್ನೂ, ಆರ್ತಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಭಕ್ತನ ಆತ್ಮ ನೀವೇದನೆಯನ್ನೂ ಕಾರುಣ್ಯಮಯ ಭಗವಂತನ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಹಸಿವರಿತು ತಾಯ್ ತನ್ನ ಶಿಶುವಿಗೆ (ಪದ್ಯ 23) ಒಸೆದು ಮೊಲೆಕೊಡುವಂತೆ ನೀ ಪೋ ಶಿವದ ಬೇರಿನ್ನಾರು ಪೋಷಕರಾಗಿ ಸಲಹುವರು ಬಸಿರೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ ಪಸರಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮ ನೀನೆಂ

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ - 8

●ರಮಾಕೃಷ್ಣ

ದುಸುರು ತಿವೆವೆದಗಳು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ ತಾಯಿಯಾದವಳು ತನ್ನ ಕಂದನ ಹಸಿವನು ಅರಿತು, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊಲೆಯೊಡಿಸುವಂತೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಬಸಿರೊಳಗಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನೀನು ನನ್ನ ಅವತ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾರಿಯುವರು? ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಾಯಿಯಂತೆ ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

(99ನೇ ಪದ್ಯ ಹರಿ ಭಕ್ತಿಸಾರ)

'ತೊಲಗುವರು ಕಡೆ ಕಡೆಗೆ ತಾ ಹೊಲೆ ಹೊಲೆ ಎನುತ ಕಳವಳಿಸಿ ಮೂತ್ರದ ಬಿಲದೊಳಗೆ ಬಂದಿಹುದಕಾಣದೆ ಬರಿದೆ ಮನನೊಂದು

ಗಲದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದರೆ ತೊಲಗದು ಹೊಲೆಗೆಲಸವೀ ದೇಹದೊಳು ನೀ ನೆಲೆಸಿರಲು ಹೊಲೆಯುಂಟೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ.

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರಲ್ಲೂ ಅಪರಮಾತ್ಮನಿರುವಾಗ ಹೊಲೆಯನೆಂದು ಕಡೆಗೇಸುವುದು ಕನಕದಾಸರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಜನನವೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ; ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿದ್ದಾನೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಅವನಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಗೆಲಸ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಹೊಲೆಯರಲ್ಲಾ ಎಂಬ ನಿಲುವು ದಾಸರದು.

ಕನಕದಾಸರನ್ನು ನಾರಿಕೇಳ ಪಾಕಪ್ರಿಯರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನಕದಾಸರು ಕೇವಲ ಹರಿದಾಸರಲ್ಲದೆ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಕವಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾದ ಮಾತಿಗಿಂತ ಸುತ್ತು ಬಳಸಿದ ಮಾತುಗಳು ಜಾಸ್ತಿ. ಹೇಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸುಲಿದು, ಗಡುಸಾದ ಚಿಪ್ಪು ಒಡೆದರೆ ಒಳಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ತಿಳಿಯಾದ, ಸವಿಯಾದ ನೀರು ಹಾಗೂ ಮಧುರ ತಿರುಳು ದೊರೆಯುವುದೋ ಹಾಗೆ ಇವರ ಗೀತರಚನೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ 'ಕನಕನ್ನ ಕಣಕ ಬೇಡ ಕಣಕ ತಿನ್ನುಕ ಬೇಡ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಯುಡಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವರ ಗಣಪತಿ ಸ್ತುತಿ ಬಹಳ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ.

'ನಮ್ಮಮ್ಮ ತಾರದೆ. ಉಮಾ ಮಹೇಶ್ವರಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗಿಹನ್ನಾರಮ್ಮಾ || ಪ ||

|| ಅನು || ಕಮ್ಮ ಗೊಲ್ಲನ ವೈರಿ ಸುತನಾದ ಸೊಂಡಿಲ ಹೆಮ್ಮೆಯ್ಯು ಗಣನಾಥ ನೇ || ಅ ||

|| ಚ || ಮೇರೆ ಕಪ್ಪಿನ ಭಾವ ಮೊರದಗಲದ ಕಿವಿ, ಕೋರೆದಾಡೆಯ ನಾರ ಮ್ಮ ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ ಮುರಿದಿಟ್ಟ ಚಂದ್ರನ ಧೀರ ತಾ ಗಣನಾಥ ನೇ || ನ ||

|| ಚ || ಉಟ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯ ಬಿಗಿದುಟ್ಟಿ ಚಲ್ಲಣ ದ, ದಿಟ್ಟಿ ತಾ ನಿವ ನಾ ರಮ್ಮಾ, ಪಟ್ಟಿದ ರಾಣಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಕುಮಾರನು ಹೊಟ್ಟಿಯ ಗಣ ನಾಥನೇ || ನ ||

|| ಚ || ರಾಶಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲ್ಲ ರಮಣೆ ಹಂಬಲ ನೊಲ್ಲ ಭಾಷಿಗೆ ನಿವ ನಾರಮ್ಮಾ | ಲೇಸಾಗಿ ಜನರ ಸಲಹುವ ಕಾಗಿನೆಲೆ ಯಾದಿ ಕೇಶವ ದಾಸ ಕಾಣೇ || ನ ||

ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನಕದಾಸರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಒಡೆದು ಮೂಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸದೆ ತಾರದೆ ಪಾರ್ವತಿಯರನ್ನು ಕರೆದು, ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವನು ಯಾರು? ಎಂದು, ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪದಶ: ಅರ್ಥ

(1) ಕಮ್ಮ ಗೊಲ್ಲ = ಮನ್ನಥ (ಕಾಮ)

(2) ಕಮ್ಮ ಗೊಲ್ಲನವೈರಿ = ಈಶ್ವರ

(3) ಕಮ್ಮ ಗೊಲ್ಲನ ವೈರಿಸುತ = ಗಣಪತಿ (ಈಶ್ವರ ತನಯ)

(4) ಹೆಮ್ಮೆಯ್ಯು = ತುಂಬು ಮೈಯ್ಯಿನವ

(5) ಮುರಿದಿಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರನ = ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟವನು, ಅವನ ಗರ್ವಭಂಗ ಮಾಡಿದವನು.

ಕನಕನ ಮುಂಡಿಗೆ: ಇವರು ಒಗಟನೋ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ರಚನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಬಿಡಿಸುವುದು ಮಹಾಕಷ್ಟ. ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಜಾನಪದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಕಷ್ಟ. || ಪ || ಮರ ನುಂಗುವ ಹಕ್ಕಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಕುರುಹು ಪೇಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಜನರು

|| ಚ || ಒಂಬ ಕೊಂದನ ಪಕ್ಕಿ ಒದಲೋಳಗೆ ಕರುಳಲ್ಲ
ಗಂಟಲು ಮೂರುಂಟು ಮೂಗಿಲ್ಲವು
ಕುಂಟ ಮನುಜನಂತೆ ಕುಳಿತುಹುದು
ಮನೆಯೋಳಗೆ
ಎಂಟು ಹತ್ತರ ಅನ್ನವನು ಭಕ್ಷಿಸುವುದು

|| ೧ ||

|| ಚ || ನುಡಿಯುತ ತಾಲುಂಬುದು ನಡುನೆತ್ತಿಯಲಿ
ಬಾಯಿ |

ಕಡುನಾದದ ಗಾಯನ ಮಾಡುತಿಹುದು |

ಆಡವಿಯೊಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ಆಗಲಿ

ಎರಡಾಗುವುದು |

ಬಡತನ ಬಂದರೆ ಬಹಳ ರಕ್ಷಿಪುದು || ೨ ||

|| ಚ ||

ಕಂಜವದನೆಯರ ಕರದಿ ನಲಿದಾಡುವುದು

ಎಂಜಲು ತಿರಿಸುವುದು ಮೂಜಗಕೆ |

ರಂಜಿಪ ಮಣೆಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಮೇಲಿಪ್ಪ

ಕುಂಜರ ವರದಾದಿ ಕೇಳವನ ತಾ ಬಲ್ಲ

ಈ ಮೆಲ್ಲಂಡ ಹಾಡಿನ ಅರ್ಥ 'ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು'

ಈ ರಚನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ

(ರಾಗ - ಭೈರವಿ ತಾಳ - ಅಟ್ಟಿತಾಳ)

ರಮಣಿ ಕೇಳಲೆ ಮೋಹನ ಶುಭ ಕಾಯನ

ಆಮರವಂದಿತ ರವಿ ಶತಕೋಟಿ ತೇಜನ

ವಿಮಲ ಚರಿತ್ರದಿ ಮೆರೆವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ

(ದಯಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು

ಗಮನಿಸಿ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.)

ಕಮಲವದನ ನೀ ತೋರೆ ರಮಣಿ || ಪ ||

(1) 1) ಬಾಯೊಳಗಿಹಳ 2) ಗಂಡನ 3) ನಿಜತಮ್ಮನ

4) ತಾಯಿ 5) ಪಿತನ 6) ಮಡದಿಯ 7) ಧರಿಸಿದನ

8) ಸ್ತ್ರೀಯಳ 9) ಸುತನ ಕೈಲಿ 10) ಶಾಪ ಪಡೆದವನ

11) ದಾಯಾದ್ಯನ 12) ಮಗನ

(2) 13) ಸಾಯಕವದು ತೀವ್ರದಿ ಬರುತಿರೆ ಕಂಡು

14) ಮಾಯಾಪತಿ ಭೂವಿಯನೊತ್ತಿ ತನ್ನಯ

15) ಬೀಯಗಾರನ ತಲೆಗಾಯಿದಂಥ

ರಾಯನ ಕರೆದು ತೋರೇ ರಮಣಿ

(3) 16) ನಾಲಿಗೆ ಎರಡವನ 17) ಭುಂಜಿಸುವನ

18) ಮೇಲೆರಿಬಹನ 19) ತಂದೆಯ 20)

ಇಹಗಿರಿಯನು 21) ಲೀಲೆಯಿಂದಲಿ ಕಿತ್ತೆತ್ತಿದ

ಧೀರನ 22) ಕಾಳಗದಲಿ ಕೊಂದನ

4) 23) ಲೋಲ ಲೋಚನೆಯ 24) ಮಾತೆಯ
25) ಪುತ್ರನ 26) ಅಣುಗನ 27) ಮೇಲು
ಶಕ್ತಿಗೆ 28) ಉರವಾಂತು 29) ತನ್ನವರನ್ನು
ಪಾಲಿಸಿದಂಥ ದಾತನಹ ದೇವನ
ಲೋಲೆ ನೀ ಕರೆದು ತೋರೇ ರಮಣಿ

5) 30 ಉರಿಯೊಳು ಜನಿಸಿದವನ 31) ನಿಜ
ತಂಗಿಯ 32) ಶರಗ ಪಿಡಿದ ಖಳ 33) ನಣ್ಣನ
34) ತಂಗಿಯ 35) ವರನತಲೆಯನು ಕತ್ತರಿಸಿದ
36) ಧೀರನ 37) ಗುರುವಿನೊಳುಸಿದನ.

6) 38) ಶರವ ತಪ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ದಾಸಗೆ ಅನುದಿನ
ಕರೆದು ವರವನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಸಲಹುವ 39)
ಉರುಗ ಗಿರಿಯ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಕೇಶವನ
ಗರತಿ ನೀ ಕರೆದು ತಾರೇ ರಮಣಿ

1) ಬಾಯೊಳ ಗಿಹಳ = ವಾಣಿ (ಸರಸ್ವತಿ)

2) ಗಂಡನ = ಬ್ರಹ್ಮ

3) ನಿಜ ತಮ್ಮನ = ಮನ್ನಂಥನ 4) ತಾಯಿ =

ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ 5) ಪಿತನ = ಸಮುದ್ರ ರಾಜನ 6)

ಮಡದಿಯ = ಗಂಗೆಯ 7) ಧರಿಸಿದನ = ಶಿವನ 8)

ಸ್ತ್ರೀಯಳ = ಪಾರ್ವತಿಯ 9) ಸುತನ = ಗಣಪತಿಯ

10) ಶಾಪವ ಪಡೆದವ = ಚಂದ್ರನ 11) ದಾಯಾದ್ಯನ

= ಸೂರ್ಯನ 12) ಅಣುಗನ, ಮಗನ = ಕರ್ಣನ

13) ಸಾಯಕವದು = ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ 14) ಮಾಯಾಪತಿ

= ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ 15) ಬೀಯಗಾರನ = ಬೀಗ (ಸುಭದ್ರೆಯ

ಪತಿ) = ಅರ್ಜುನ 16) ನಾಲಿಗೆ ಎರಡವನ = ಹಾವು

17) ಭುಂಜಿಸುವವನ = ಹಾವು ತಿನ್ನುವ ನವಿಲು 18)

ಮೇಲೆರಿ ಬಹನ = ಷಣ್ಮುಖನ 19) ತಂದೆಯ =

ಈಶ್ವರನ 20) ಇಹಗಿರಿಯನು = ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತವನ್ನು

ಲೀಲೆಯಿಂದಲಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿತ್ತಿದ ಧೀರನ = ರಾವಣನ

(22) ಕಾಳಗದಲಿ ಕೊಂದನ = ರಾಮನ (23)

ಲೋಲಲೋಚನೆಯ = ಸೀತೆಯ (24) ಮಾತೆಯ

= ಭೂದೇವಿಯ (25) ಪುತ್ರ = ನರಕಾಸುರ (26)

ಅಣುಗ = ಮಗ ಭಗದತ್ತ (27) ಮೇಲುಶಕ್ತಿ =

ವರಹಾಸ್ತ್ರ (28) ಉರವಾಂತು = ಕಾಪಾಡಿ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ)

(29) ತನ್ನವರನ್ನು = ಪಾಂಡವರನ್ನು (30)

ಉರಿಯೊಳು ಜನಿಸಿದವನ = ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮನ (31)

ನಿಜ ತಂಗಿಯ = ದ್ರೌಪದಿಯ (32) ಶರಗ ಪಿಡಿದ

ಖಳ = ದುಶ್ಯಾಸನ (33) ಅಣ್ಣನ = ದುರ್ಯೋಧನನ

(34) ತಂಗಿಯ = ದುಶ್ಯಳಿಯ (35) ವರನ =

ಜಯದ್ರಥನ (ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದವನು ಅರ್ಜುನ) (36)
ಧೀರನ = ಅರ್ಜುನನ (37) ಗುರುವಿನೊಳುದಿಸಿದನ
= ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ (38) ಶರವತಪ್ಪಿಸಿ = ಬಾಣವನ್ನು
ತಪ್ಪಿಸಿದವನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ. ಉರುಗಿರಿ = ಶೇಷಾಚಲ.
ಈ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕನಕದಾಸರು ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು
ಮಹಾಭಾರತ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊದಲ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ
ಚರಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರದಿಂದ
ಮಾಯಾಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ
ಅರ್ಜುನನನ್ನು ರಥವನ್ನು ಒತ್ತುವುದರ ಮೂಲಕ
ಕಾಪಾಡಿದ. ರಥ ಒಂದಡಿ ನೆಲದಲ್ಲಿಳಿದ್ದರಿಂದ
ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ ಕೇವಲ ಅರ್ಜುನನ ಮುಕುಟವನ್ನು
ಕೆಡವಿತು.

ಮೂರನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖನ
ತಂದೆಯಾದ ಶಂಕರನು ವಾಸಿಸುವ ಕೈಲಾಸ
ಪರ್ವತವನ್ನೇ ಎತ್ತಿದ ಧೀರ ರಾವಣನನ್ನು
ಕೊಂದಂತಹ ಧೀರರಾಮ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ
ಮತ್ತೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಭಗದತ್ತನ ವರಾಹಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

**FOR ALL YOUR DOMESTIC
AND INTERNATIONAL
TRAVEL ARRANGEMENTS**

CONTACT

**AUGUST
TRAVEL
SERVICE**

**Agents For
INDIAN AIR LINES,
EAST WEST,
MODI LUFT &
JET AIRLINES**

REGD. OFFICE:

3/15 ASHIANA, SECTOR 17,

VASHI, NEW BOMBAY.

PHONE: 768 25 91 * 768 25 58

767 09 02

GRAMS: AUGTRASERV

ALSO AT:

2/16, KABBUR HOUSE,

SION (E), BOMBAY-400 022.

PHONE: 407 29 84 * 409 35 73

* 407 77 50

ಐದನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ವ್ಯಾಜವಹರಣಕ್ಕೆ ಎಳಸಿದ ದುಶ್ಯಾಸನನನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಗಂಡ ಜಯದ್ರಥ (ಅಭಿಮನ್ಯುವನ್ನು ಕೊಂದವನು)ನ ವಧೆ ಅರ್ಜುನನಿಂದಾದುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. 6ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಮಗನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಊರು ಭಂಗವಾದ ನಂತರ ಪಾಂಡವರ ವಂತನಿರ್ವಂಶ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಉತ್ತರೆಯ ಗರ್ಭನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಂತಹ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಮಲವದನೆ ನೀ ತೋರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕನಕದಾಸರ ಕೊಡುಗೆ

ಕನಕ ದಾಸರು ವ್ಯಾಸರಾಯರ ಶಿಷ್ಯರೆನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವರೊಂದಿದ್ದವರು ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರಾಗಲಿ ಇವರು ವ್ಯಾಸರಾಯರು ಹಾಗೂ ದಾಸ ಕೂಟದ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದವರು. ವ್ಯಾಸರಾಯರಾದರೋ ಅಭಿನವ ಭರತಾಚಾರ್ಯ, ಕಲ್ಯಾಣಚತುರಾನನ ಎಂದು ಬಿರುದು ಪಡೆದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಗಾರರೂ, ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರೂ ಆಗಿದ್ದವರು. ವಾದಿರಾಜರು ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ರಚನಾಕಾರರಾಗಿದ್ದರು, ಪ್ರರಂದರ ದಾಸರನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಿತಾಮಹ' ರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕನಕದಾಸರು ಇವರೆಲ್ಲರ ಒಡನಾಡಿಗಳೂ ಸಮಕಾಲೀನರೂ ಆಗಿದ್ದವರು ಇವರಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಪರಿಚಯವಿತ್ತೆಂದು ಇವರ ರಚನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಿದಾಸರ ಸ್ತೂರ್ತಿಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರತ್ವದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಅದರಿಂದ ಸೂಳಾದಿ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರರಂದರದಾಸರ ಗೀತರಚನೆ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚಿಸಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ರೂಪ ಚಿಕ್ಕದು ಬಳಸಿದ ತಬ್ಬವೂ ಮಿತವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ಗೀತಗುಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹುದು. ಕನಕದಾಸರು, ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಕವಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಭಕ್ತಿ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೇಯ ಗುಣ ಕಡಿಮೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇವರ ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳು ಅಪಾರ ವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ ಹಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗೀತೆಗಳೆಂದೆ ಅಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ

ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕನಕದಾಸರ ಕೊಡುಗೆ :

ಕನಕದಾಸರು ಭಕ್ತರು, ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು. 'ಕೇಶವನೊಲುಮೆ ಆದ ಮೇಲೆ ವಿತರ ಕುಲ' ಎಂದು ಭಕ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದವರು. ಕನಕದಾಸರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ. ಯಾವ ಧರ್ಮವಾದರೇನು? ಎಲ್ಲದರ ತಿರುಳೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಉದಾರವಾದ ಧೋರಣೆ ಕನಕದಾಸರದ್ದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅವನ ಕರ್ಮದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬೇಕೇ ವಿನಃ ಅವನ ಕುಲದಿಂದಲ್ಲ. 'ಕುಲ ಕುಲ ವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕುಲದನೆಲೆಯನೇ ನಾದರು ಬಲ್ಲಿರಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ?' ಮತ್ತೆತ್ತ ಪಯಣ? ಇಲ್ಲಿ ನಿನಗೆಷ್ಟುದಿನ ವಾಲಸ್ಯ ಮರುಳೇ? ಹಿಂದೆ ನಾವೇನಾಗಿದ್ದೆವೆಂಬ ಅರಿವು ನಮಗಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ನಾವೇನಾಗುವೆನೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯೆ ಏಕೆ ಈ ಹಾರಾಟ? 'ಈಶ ನಿನ್ನ ಚರಣ ಭಜನೆ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡುವೆನು ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಕೇಶವನಾಮ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ಇವರ ರಚನೆ ಸರಳವೂ ಭಕ್ತಿಪೂರಕವಾಗಿಯೂ, ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವೂ ಆಗಿದೆ. 'ಜಪವ ಮಾಡಿದರೇನು' ತಪವ ಮಾಡಿದರೇನು? ಕಪಟಗುಣ ವಿಪರೀತ ಕಲುಷವಿದ್ದವರು' ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ ಇವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬರೀ ಭಜನೆ, ಪೂಜೆಗೆ ಆ ಪರಮಾತ್ಮ ಬಲಿಯನು ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಹರಿ ಭಕ್ತಿಸಾರ' ವೆಂತೂ ನಿರ್ಮಲ ಭಕ್ತಿಗೂ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೂ ಹೆಸರಾಂತ ನಿರರ್ತನವಾಗಿದೆ. (ಹರಿ ಭಕ್ತಿಸಾರ ಪದ್ಯ 69)

ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರ ದೊಳಾಡುವುವು ಚೆ

ತನ್ನ ಸಕಲ ಚರಾಚರಗಳೆಲ್ಲವು

ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರವು ತಪ್ಪಿದರೆ ಮುಗ್ಗುವುವು ಹೂಹೆಗಳು ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೆಲ್ಲಿಯ

ದನ್ನ ಕರ್ಮ ಸುಕರ್ಮ ವೆಲ್ಲ

ನಿನ್ನ ದೆಂದೊಪ್ಪಿಸಿದೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ವನವರತ

ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳು ನಾವು ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿದರೆ (ಹರಿದರೆ) ಈ ದೇಹ ಕೊಳೆತು ನಾರುವುದು. ಇನ್ನು

ನಮಗೆಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ? ಸತ್ಕರ್ಮವಾಗಲೀ ದುಷ್ಕರ್ಮವಾಗಲೀ ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನದೇ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅನವರತ ಕಾಪಾಡು ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಹರಿ ಭಕ್ತಿಸಾರ ಪದ್ಯ 93)

ಮಣ್ಣಿನೊಳುವಿಸಲದರಲಿ

ಮಣ್ಣು ಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿ ರಂಜಿಸಿ

ಮಣ್ಣಿನಾಹಾರದಲಿ ಜೀವನ ಹೊರೆದುಪಚರಿಸಿ

ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ದೇಹವ

ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸ ಬೇಡ ಭಾನದ

ಕಣ್ಣು ದೃಷ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ

ಈ ನಮ್ಮ ದೇಹ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ

ವಾದುದು. ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಆಹಾರಕ್ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದ ಈ ದೇಹವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸಬೇಡ ಇದಕ್ಕೆ ಭಾನದ ಕಣ್ಣಿನಿಕ್ಕು ಭಾನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿ ಅನವರತ ಕಾಪಾಡು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಹಂಕಾರ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಅಸೂಯೆ, ಇದರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಮಲ ಜೀವನ, ಸದಾಚಾರ, ಭಗವನ್ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಇವೇ ಸಾಧನವೆಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀವಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಆಗಿ ಹೋದ ಸುಮಾರು 500 ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಭಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾ ಮಹಿಮರು ಕನಕದಾಸರು.

ವೈಕುಂಠ ದಾಸರು : ಇವರು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ವೇಲಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ (ಬೇಲೂರು) ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಕೂಡ ದೂರ ಹೋದವರಲ್ಲ ಇವರು ಪ್ರರಂದರದಾಸರ ಸಮಕಾಲೀನರು ಇವರು ವ್ಯಾಸರಾಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು. ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಪ್ರರಂದರದಾಸರು, ಕನಕದಾಸರು ಹಾಗೂ ವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಕಂಡವರು.

ಇವರ ಲೌಕಿಕನಾಮ ಕೇಶವೈಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಂದು. ಇವರು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದರೂ ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಹೆಡ್ಡನಂತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇಲೂರು ಕೇಶವ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಮಿಳು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯನಾಗಿ ಹಾಡುವುದು, ಮುಕುಂದ ಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುವುದು

(ಪುಟ 114)

ಸುತ್ತಲಿನ ದ್ವಂದ್ವ ನನ್ನನ್ನು ಲೇಖಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು ಪ್ರೊ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

ಸಂದರ್ಶನ : ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ

ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ

ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯವರೂ ಕೂಡಾ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದುದು. ಕನ್ನಡದ ಕಂಪನ್ನು ಕಡಲಾಚೆಗೂ ಪಸರಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಗೂ ಅವರು ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಥೆಗಾರರಾಗಿ, ರುಜುವಾತು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ, ಕೇರಳದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಗೌರವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಗೃಹ ಸಾಧನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೇನಲ್ಲ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರೊ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬಯಿ ಇದರ ಬಂಗಾರ ಹಬ್ಬದ ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದರು. ಪ್ರೊ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಡುವು ಇತ್ತು. ಘಟಶ್ರಾದ್ಧ, ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆ ವೊದಲಾದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅತೀವವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ನನಗೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದವು. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದ ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ, ಮುಂಬಯಿ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹೀಗೆ ಹತ್ತಾರು ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಗಂಟೆ ಗಟ್ಟಲೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದೆವು. ಬಹಳ ಹುರುಪಿನಿಂದಲೇ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಹೇಗೆ? ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಎಂಥದ್ದಿತ್ತು?

ಉತ್ತರ : ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಹತ್ರ ದೂರ್ವಾಸಪುರ ಅಂತ. ಅದೊಂದು ಅಗ್ರಹಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಿತಾ ಇದ್ದಾಗ ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಹಾಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡಿದ್ದು ಗಳಗನಾಥರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನ, ಆಮೇಲೆ ಅಳಸಿಂಗಾಚಾರ್ಯರ ರಾಮಾಯಣ, ಭಾರತ, ಭಾಗವತದ ಭಾಷಾಂತರಗಳು. ಇದನ್ನು ಓದ್ದಾ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಆಧುನಿಕ ಬರಹಗಾರ ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾರಂತರ ಚೋಮನದುಡಿ, ಕುವೆಂಪು ಬರೆದ ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಈ ಕೃತಿಗಳು ನಾನು ಇರುವ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತೇ ನನ್ನನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಉಳಿದ ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ರಮ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯನಾಗಿ ಓದ್ದಾ ಇದ್ದೆ. ನನ್ನ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗೆ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ,

ನಾನು ಎಚ್ಚಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಗಳು ನೆರವಾದವು. ನಮ್ಮ ಕೊಟರಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರ್ದಾ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಚೋಮನಿರಬಹುದೇ? ಈ ರೀತಿ ಅನುಮಾನಗಳು ನನ್ನಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆಳುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾ? ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬರಹತ್ತಿದವು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣವೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಮುಖಾಂತರ ತುಂಬ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅವರು ನನ್ನತ್ರ ಬಹಳ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರು. ತಂದೆಯ ಬಳಿ, ಉಳಿದ ಸ್ನೇಹಿತರ ಬಳಿ ಅವರು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರೋವಾಗ ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಾ ಇದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯೂ ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜ್ಞ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ

ಹರಿಜನ ಪತ್ರಿಕೆ ಬರ್ದಾಯಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿ ಅಜ್ಜ ಸೇರಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾವೇ ಕಟ್ಟು ಬೆಳೆದವರು. ಆಮೇಲೆ ಊರಲ್ಲಿ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡ್ತಾಯಿದ್ದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಹಾಗೆ ನನಗೊಂದು ದಟ್ಟವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಲೇಖಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ನನ್ನ ಪರಿಸರದಲ್ಲೇ ನಾನು ಕಾಣ್ತಾ ಇದ್ದ ದ್ವಂದ್ವಗಳು; ದ್ವಂದ್ವಗಳಿವೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದುದು ನಾನು ಓದ್ದಾ ಇದ್ದ ಈ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಇವೆಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದವು.

ಅಗ್ರಹಾರದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳೂ ವಿಚಿತ್ರವಾದವೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದ್ವೈತ, ಅದ್ವೈತಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಾಗ್ವಾದಗಳೂ ನನ್ನ ಕಿವಿಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗಾಗ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಏನು? ಅದು ದುಂಡಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ್ದು ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಗೆಲಿಯೋನ ಸಮಕಾಲೀನನೂ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಗೆಲಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ಕೈ ಬರೆಹದ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಹೀಗೆ ಮೂರೂ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ನಾನು ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನಿಜವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ನಿತ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ತೇಜೋಮಯವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನು

ಉದ್ದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಬೇಕಷ್ಟೆ.

ನಾನು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಷಣೆಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಪರಿಸರದಲ್ಲೇ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಷ್ಟೆ. ಕಾಗೋಡು ರೈತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ನಾನೂ ಪಾಲ್ಗೊಂಡೆ. ರಾಮವೋಪನ ಲೋಹಿಯಾರವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾದೆ. ಕಾಗೋಡು ರೈತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ ನನ್ನ ಅಪ್ಪರಾದ ಸ್ನೇಹಿತರಾದರು. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಾದ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾದರು. ಆಮೇಲೆ ಡಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ ಮೊದಲಾದವರು ನನ್ನ ಓದನಾಡಿಗಳಾದರು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಕಾಣ್ತಾಯಿದ್ದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಏರುಪೇರುಗಳಿಗೂ, ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸಂಬಂಧವೇರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕಾಲ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದಿದ್ದೆ. 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿತ್ತಲು ಮತ್ತು ಜಗಲಿ' ಎಂಬುದಾಗಿ. ಅಲ್ಲಿ ಜಗಲಿಯಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕಿವಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾಯಿದ್ದ ಸಂಗತಿಗಳಿದ್ದವು. ಇದೊಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಅನುಭವ. ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವ ದ್ರವ್ಯಗಳೂ ಬೇಕು. ಈ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳೆಂದೂ ಆ ಪೊತ್ತಿಗೆ ಜನಪ್ರಿಯರಾದವರ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಕ್ರಮೇಣ ಬಂದೊದಗಿತು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆರಗು ಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ತೀರ್ಥ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತು.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮ್ಮ ಕತೆ ಕಾಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾತತ್ಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ತ್ರಿವಳಿಗಳೆಂದು ಕರೆದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಬರೆದದ್ದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕತೆ. ಅದು ಎಂದೆಂದೂ ಮುಗಿಯದ ಕತೆ, ಎಂದಿರಾತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾತತ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಆಶಯವಾದರೂ ಏನು ?

ಉತ್ತರ : ಹೌದು. ಈ ಸಾತತ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸತತವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮತಧರ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವನ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಹೀಗೆ ಇಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೊಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆಂತಲೇ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಅಂತಕಾಣುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೇಗಿದ್ದವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಉಳಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿದ್ದವು. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅದ ಮಾನಸಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಲೇಖಕರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಇದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಗಾಂಧೀಜಿ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವೇನು?

ಉತ್ತರ : ಗಾಂಧಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಗೌರವ ಭಾವದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಗೌರವ ಒಂದು ವೇಳೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದರೂ ಅದು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮತಧರ್ಮಗಳ ವಿಚಾರವೇ ಇರಲಿ ಇನ್ನಾವುದೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ನಿರಾಕರಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ದೊಡ್ಡ ಚಾಲೆಂಜ್ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗಲೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯನ್ನ ಬದುಕಿನ ದೊಡ್ಡ ತತ್ವವಾಗಿ ಕಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಸಹ. ಸಮಾಜದ ಬಗೆಗೆ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗೆ ಕಾಳಜಿ ಉಳ್ಳವರೆಲ್ಲರೂ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬದುಕುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು

ಯಾವತ್ತೂ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಯಸಿದ ಪರಿವರ್ತನೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಒಳಗಿನದನ್ನು. ಇಷ್ಟಿದ್ದೂ ನಾನು ಯಾವುದರ ಪ್ರತಿಪಾದಕನೂ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ವಾಗೇ ನೋಡುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮ್ಮ ಆರಂಭದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಮಾನಿಯಿಂದ ನೋಡುವ, ಟೀಕಿಸುವ ಅಂಶ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಸ್ವದೇಶಿಯತ್ವ ಹೆಚ್ಚುವಾಲುತ್ವದೆಯೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. (ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ) ಈ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಉತ್ತರ : ಯಾವುದನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ಸತ್ಯವಿರುವುದು. ಹಾಗೆನೇ ನಾನು ಓದಿದ ಐರೋಪ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಆಗಲಿ, ಕನ್ನಡದ ಮೂಲದಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದನ್ನೆ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ನನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಮಗೆ ಅನ್ಯಯ ಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಒಳಬಾಳಿಗೆ ಅನ್ಯಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲಾವಣೆ ಗಳಿದ್ದಾವಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಕೇವಲ ಹಲದಿಂದ ಅಗುವಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಕೇವಲ ವಿರೋಧದಿಂದಾಗಲಿ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದಾಗಲಿ ಅಗುವಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯ ಮನಃ ಸ್ಥಿತಿ ಅಂತಂದ್ರೆ ಸತತವಾಗಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಈ ಸತತವಾದ ಅನುಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಈ ದೇಶಿಯ ಅಥವಾ ಸ್ವದೇಶಿಯ ವಾಗುವುದೆಂದರೇನು? ನೀವು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?

ಉತ್ತರ : ಈ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು, ನಾನದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ನಮ್ಮ ನಡುವಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಬೀರ್ಣಾಗ್ನಿಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಪಂಪ,

ವಿದ್ಯಾನುಸಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡನೋ; ಕಲೆವನ್ನೇ ಇತರ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ವರ್ಣಾಂಗಿಯಲ್ಲಿ ರಿಸಿಕೊಂಡ. ವಚನಕಾರರು ಉಪನಿಷತ್ತಿನಿಂದ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಿಂದ, ಇನ್ನಿತರ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು; ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದು ಕನ್ನಡದ್ದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು! ಕುವೆಂಪು, ಕಾರಂತ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಪ್ರತಿವ ಈ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಅನೂಪನವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಆ ಜೀರ್ಣಾಂಗಿಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹ್ಯಾಲೆಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೇಖಕನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹ್ಯಾಲೆಯೇ. ತನ್ನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದು ಉರಿಯುತ್ತೆ. ಅದು ಉರಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನನ್ನೆಲ್ಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಲ್ಲ. ಅದು ಕನ್ನಡದ್ದಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ನೀವು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಕನ್ನಡ ಶೂದ್ರ ಎಂದು ಕರೆದದ್ದುಂಟು. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವೇನು?

ಉತ್ತರ: ಸರಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ: ಕನ್ನಡ ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ನನ್ನ ಅಂದಿನ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ ನಿರಾಕರಣೆಯ ಮಾತೂ ಅದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದ್ರವ್ಯವನ್ನ ನಮ್ಮ ಶೂದ್ರ ಮನಸ್ಸು, ಸ್ತ್ರೀಕಾರ ಮಾಡಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳನ್ನೇನು ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಂದರು ಅಲ್ಲೇ? ಈಗ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಒಂದು ಅಪಾಯದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿವೆ. ಇದೊಂದು ಸತತವಾಗಿ ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಯಾವುದರ ಹಿಂದೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ. ಪ್ರಭುತ್ವದ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತೋ ಅದು ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಘಟಶ್ರಾದ್ಧ ಕಥೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾದಂಬರಿ ಮೈ ತಾಳಿದೆ ಎಂಬ

ವಿಮರ್ಶಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು?

ಉತ್ತರ: ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯೆಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೊಂಡಿಯಾಗಿಯೇ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಬರೆದದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಸೂಜ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ನಾನು ಸಮೃದ್ಧನಾದ ಲೇಖಕ ಎಂದು ಯಾವತ್ತೂ ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದ ಕೆಲವು ದರಲ್ಲೇ ಆ ಸಮೃದ್ಧಿ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನನ್ನದು. ನನ್ನ ಗುರಿ ಕಾವ್ಯದ್ದು. ನಾನು ಕಾದಂಬರಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕಿರುವ ಒಂದು ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಂಧದಲ್ಲಿ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿತೆಯ ಯಾವ ಸಾಲನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರೂ, ಮುಟ್ಟಿನೋಡಿದರೂ ಇಡೀ ಕಾವ್ಯ ಜೀವದ ಸೆಲೆಯಾಗಿರುವಂತೆ - ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಂಧ ಆ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನನ್ನದು. ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೃತಿ ಬರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಕೋಳಿ ಕಾವಿಗೆ ಕೂತಿರುವಂತೆ ಕೂತಿರುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಅದು ಒಂದು ರೂಪಕವಾಗಿ ಮೂಡಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದೂ ಇದೆ. ಕೆಲವಂತೂ ರೂಪಕವಾಗದೇ ಸರಿದು ಹೋದ ಸಂದರ್ಭವೂ ಇದೆ. ನಾನೆತ್ತಿಕೊಂಡ ವಿಚಾರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ ಲೇಖನಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋಳಿ ಮರಿ ಹೊರ ಬರುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ತಾಯಿ ಕೋಳಿ ತತ್ತಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ ಬಡಿದುನೋಡುತ್ತದಂತೆ. ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಚಾಲನೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳು ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಹಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕು, ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕ ಬಂದಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಿದಾಗ ಕೃತಿಗಳಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೃತಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ !! ನನಗದರ ಅಗತ್ಯ ವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಓದುಗರಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳೂ ನನಗೆ ಕಥೆಗಳಿದ್ದ ಹಾಗೆನೇ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾರೇಟಿವ್‌ನಲ್ಲಿ ಕತೆಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅಡಿಗರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು?

ಉತ್ತರ: ಅಡಿಗರ ಪ್ರಭಾವ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದುದು. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ ಅಡಿಗರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಜವಾದ ಆಧುನಿಕ ಲೇಖಕನ ಸಾಧಿತ್ಯ ಅಡಿಗರಲ್ಲಿತ್ತು. ಹೇಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಯೇಟ್ಸ್, ಎಲಿಯಟ್ ಮೊದಲಾದವರು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದರೋ ಅವರಿಗೆ ತತ್ಯಮಾನರಾಗಿ ಅಡಿಗರು ನನಗೆ ಕಂಡರು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೂಲವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬರೆದನೋ ಅನ್ನಿಸುವುದೂ ಇದೆ. ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೇ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು, ಅದರ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಪಕ್ವತೆಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಡಿಗರು ಯಾವುದೇ ಮುಲಾಟಿಲ್ಲದೇ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಗಾಢವಾದ ಅನುಭವ ನೀಡಿದವರು ಬೇಂದ್ರೆ ಹಾಗೂ ಅಡಿಗರು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ನೀವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ನಾಶ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾದುವುಗಳೇ?

ಉತ್ತರ: ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಉಳಿದವರು ಪವಿತ್ರವಾದುದು, ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳುವವರು ನಡುವೆ ಇರುವಾಗ ಆ ಪವಿತ್ರವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಪಡಿಸುವ ವಾಂಛೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪವಿತ್ರವಾದುದರ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿಯೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಒಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಬರುವ ತಂತ್ರ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರೂ ಪಂಪನ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವಚನಕಾರರು ಇಡಿಯಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಲಿಂಗ ಪವಿತ್ರ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ನಿಜವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕ ನಾಗುವುದೆಂದರೆ?

ಉತ್ತರ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒರ್ವ ಲೇಖಕನಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಸತತವಾದ

(ಪುಟ 114)

CAMPING AT THE HIMALAYAS

• Radha Krishnan S.

My first opportunity to go to the Himalayas for trekking came through my friend Madhu Menon. He is a filmmaker and an environmentalist involved in conservation and nature education. He as Managing Trustee along with some like minded youngsters runs a public charitable trust ANALA (Ahmedabad Nature Lovers Association) since 1985. Their main aim is to promote "Conservation through nature education", targeting school children between the age of 10 to 18 years. ANALA conducts nature education camps regularly at various wildlife Sanctuaries and environs like Shoolpaneshwar, Gir, Hingolghadh, Gulf of Kutch, Polo in Gujrat, Mount Abu in Rajasthan, Manali and Dalhousie in the Himachal Pradesh.

After my first experience in 1995 at Manali, I have been going there every year. The Camps in Manali are conducted between April and June when it is Summer. The weather is warm during the day and cold at nights. You can also find snow from around 10,000 ft and above in April and the snow line receding as the summer

comes on with occasional showers starting by end of May.

Manali is the main resort in the Kulu valley of Himachal Pradesh. It is ideally situated along the western banks of River Beas close to the snow clad mountain peaks, The Rohtang Pass and Salong valley. Since it is at an altitude of 6004ft (1830 mtrs) it is never hot, the mean maximum temperature in summer being 25C.

ANALA'S base Camp is situated at Bhahang Village 5Kms towards the Rohtang Pass from Manali town. It is an extremely picturesque little place with the Beas flowing on both sides forming almost a small island. It is a beautiful welcome site with the chirping of birds, the sound of Beas flowing around and the peaceful scenic surroundings.

This is an eleven day exploration trip to the great Himalayas, to trek past the tree line to the soft snow. Trekking, mountaineering, rock climbing, river crossing all combined to test the mental and physical stamina of the participants. It is the toughest and most interesting of the camps organized by ANALA, with the main intention of creating an environment conscious society for conservation of nature.

The camp formally started with an introduction of the teachers, group leaders, resource persons, instructors and volunteers. We were allotted accommodations in tents with six to eight people to a tent according to the capacity. After a good meal we had a refreshing bath in the ice cold Beas. The main activity of day one was the orientation meeting which was necessary to understand the objectives and activities of the Camp. All the activities were compulsory for all the participants and our batch had 96 students.

Day two started with waking up at 6 am and getting ready by 7 am. There was exercising for half an hour, which was very helpful in getting acclimatised to the higher attitude and the terrain (As we are accustomed to the Plains). After breakfast we started on a half day trek to Jogini Falls and Vashist. Being the first trek we walked slowly enjoying some magnificent view of the town and Beas flowing from the mountains. Coming around a small bend, after about two hours, we saw the beautiful Jogini falls falling from a height of roughly 700ft. It was a fantastic experience getting wet in the misty spray and showers when going behind

feeling them, learning to appreciate them and also got rid of the fear within us, especially the fear of failure as we had to do it in front of an audience. These activities took up the whole day.

Day four was the trek to Manu temple, old Manali Village, Hidimba temple and important places of the town. We started off at 9 a.m. after breakfast and trekked through the banks of River Beas. Then we climbed the slopes passing through apple and cherry orchards to reach Manu Temple. Manali is named after sage Manu who is believed to have resided here. From there we passed through the old Manali village. Here we got the opportunity to interact with the local people and know

the Jogini falls, with the falls in front of us and the whole valley beyond. From there we trekked on to Vashist, a small village which is known for its Sulphur hot springs. There are two open air baths (Kundis) for men and women next to the Vashist temple. A bath in the hot spring was very relaxing after the cooling spray of Jogini. In the evening we went for a short trek and collected fire wood for Campfire after dinner. The Campfire started around 8.30 pm, with participants singing, playing some music, joking and small skits were also performed.

On day three we were introduced to Rock climbing, Rappelling, Flyover and river crossing. During these activities we came closer to the elements of nature,

about their living style, culture and traditions. From there we continued towards Hidimba temple. A steep foot path led us to the top of the hill where the pagoda styled Hidimba temple is surrounded by deodar (cedars) of the Doongri forest. The tall pine trees on the high are considered to be very sacred with some of the trees as old as 400 years. Here we saw a good example of the role of religion and social forestry in protecting the trees and forests.

We were lucky to be there during the Mela at Hidimba festival which takes place in mid May every year. All the village deities in the Kullu Valley recognise the seniority of Goddess

Hidimba, and mounted on palanquins attend the festival/temple to honour her. The atmosphere was vibrant with the villagers turning out in their colorful dresses performing the traditional dance. The four tiered pagoda built in 1553 is constructed around a small cave which the local people believe enshrines the footprints of Goddess Hidimba. Hidimba though a demoness, married to Bheema one of the great heroes of Mahabharatha, was adopted as the patron Goddess of the Kullu Royal family. The return to town was a damper to the spirits after the colorful mela, with completely commercialised streets crowded with tourists and vehicles.

On day five we started early and left for the top camp. It is situated at Gulaba, very close to the snow line roughly at a height of 10,000 ft. The distance is approximately 13 Kms. On the way we passed through a village called Palchan and reached Kothi. Lunch was served, which was brought from the top camp. After a short rest we started trekking, the terrain changing as we passed through coniferous forests, craggy mountain and steep slopes to reach the top camp late in the afternoon. Here also we were allotted tents and every body was busy enjoying the atmosphere and exploring the new surroundings.

On day six, there was a lot of excitement as many of the participants got to the see and be on the snow for the first time. The instructors took us to the nearest snow slope. We were introduced to different aspects of snow walking snow climbing, sliding - snow crafting. Later all of us enjoyed playing, practicing, sliding before returning to the camp.

On Day seven, we went to a place called Rahalla falls. On the way we came across a variety of Himalayan wild flowers colorful and green slopes on the lower side after the melting of the snow. Rahalla falls is different from the Jogini. Here the water is oozing out from frozen slopes and tourists, who drive up here in closed vans, jeeps, buses, play in the snow for some time

and go back to Manali towns.

Day eight was the D-day, the ultimate adventure to test ourselves, as we had to trek for 6 to 8 hrs. on craggy slopes and snow (which we are not used to as we are habituated to vehicles, autorikshaws, taxis, buses and other means of transport). 30 of us were selected for this trek, based on our performances during the past week in all the activities. This is the trek to the Brighu Lake. The 30 of us (including 6 girls) along with the volunteers and local instructors left the camp site at 5.30 a.m. and trekked through gentle slopes and forests before reaching Brighu gorge. At this point the trees ended (Tree line) and the snow line started. After a brief rest we got on to the snow clad mountains. We came across some breath taking views of the snow clad Himalayan ranges. At this stage, the participants got the real taste for the Himalayan Valley.

Actually the Himalayas extend from Afghanistan in the east upto south east Tibet, a distance over 2400 Kms. in length and 250 to 400 Kms in breadth. There are several ranges forming the Himalayas, mostly running south east to north west, forming a sort of an arc facing the Tibet in the north. To the south of the Himalayas lies the fertile Indo-Gangetic plains slopping gently

towards the Indian Ocean. This abode of snow is the loftiest mountain range on earth, the mighty Everest being its highest peak.

The Himalayas are fold mountains, created by the reverberations in the Earth's innards. It is believed that where the Himalayas exists today, there used to be a vast sea. The evidence is to be found in 'Saligram' stones found in different ranges of Himalayas. According to the scientists, these stones are nothing but coral formations which are to be found in the depth of deep seas.

The Himalayas provide a wealth of varied scenery. The snow clad peaks all through the year, the barren crags and cliffs, the serpentine fast flowing river and streams, water falls and lakes, meadows and the varied Flora and Fauna. All these make a trip to Himalayas not only adventurous but also spiritually purifying, greatly humbling the soul and relaxing the mind.

Finally after being on snow for almost 4 hours we reached Brighu lake around noon, experiencing some rain and snow fall on the way. The Brighu lake is a Crater lake at around 14500 ft. The locals and the participants first pray and offerings to sage Brighu, who

(Cont. page 12....)

ಪ್ರೊ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

(ವಯಸ್ಸು 70ರವರು)

ವಿಷಯವನ್ನು ಕ್ರಿಯೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಸದಾ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಸತತವಾದ ಶೋಧನೆಯೂ ಹೌದು. ಈ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಂದುತರ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಶವಾಗದೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿನಯವೆಂದರೆ ನಾನು ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ನಿಗೂಢವಾದ ಅಂಶಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಈ ಸಮಾಜವಾದ, ಲೋಹಿಯಾವಾದ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವು?

ಉತ್ತರ : ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ, ಅಂದರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ನನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಆದರ್ಶಕ್ಕೂ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗೆಗೆ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅದು ನೀಡಿತು. ಗಾಂಧಿವಾದಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲುಗುರು ಮೂಡಿದ್ದು ಲೋಹಿಯಾರಿಂದ. ಗಾಂಧಿವಾದ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಲ್ಲು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅದು ಸರ್ಕಾರಿವಾದವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದವರು ಲೋಹಿಯಾ ಅಂತನಾ ತಿಳಿತೇನೆ. ಮಾಕ್ಸ್ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಅನುಮಾನಗಳಿವೆ. ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬರೋಪ್ಪ ಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅದು ಯುರೋಪಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯುಧವಾಗಿ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ, ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಣೀತವಾದ ವಾದ ಎದೆಯಲ್ಲ ಅದು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟವಾದುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನೀವು ಸಂಚಾರಪ್ರಿಯರು. ನಾಡಿನ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಓಡಾಡಿದವರು. ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಉತ್ತರ : ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಆಪ್ಪಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದು

ಹೊಸಕಾಲದ ಲೇಖಕರಿಂದಾದುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುವಾದಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿಗಳು ಲೇಖಕರ ಬಗೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳೇನು?

ಉತ್ತರ : ನಮ್ಮ ಇವತ್ತಿನ ಜನರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಲೇಖಕರನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಬರೆಯುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಊನವಿದೆ. 'ಅರೆ! ನಾನೇ ಇದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು'. ಅನ್ನಿಸುವ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ ಜಯಂತನ ಕಥೆಗಳು, ವಿವೇಕ ಶ್ಯಾನುಭಾಗ್, ವೈದೇಹಿ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರ ಪದ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ನನ್ನನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದು ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್‌ರ ಬರವಣಿಗೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನರೂ ಹಾಗೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆಯ ಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ತೇಜಸ್ವಿ, ಲಂಕೇಶ್, ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ, ಹೀಗೆ ತುಂಬ ಬಲವಾದ ಲೇಖಕರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಓದದೇ ಇರುವ ಎಷ್ಟೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖಕರರಬಹುದು. ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುವವರು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುವ ಲೇಖಕರು ಬಹಳಿದ್ದರು. ಈಗಿನವರು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ದೋಷ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನೊಂದು ಗುಣ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಇಂದು ಚರ್ಚೆಗೊಳಗಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ದೋಷವೋ ಗುಣವೋ ಎಂದು ಚರ್ಚಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾ.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ

(ವಯಸ್ಸು 40ರವರು)

ಇವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಯಾರಾದರೂ ಆಸಕ್ತರು ಪಾಠಗಳ ಅರ್ಥ ಕೇಳಿದರೆ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಸೌಮ್ಯನಾಯಕಿ ಎಂಬ ಸುಶೀಲ ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಇವರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅನಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಸೌಮ್ಯನಾಯಕಿ ಸಾಧ್ವಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

ಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕೇಶವನ ದರ್ಶನಾನಂತರ ಇವರು ವೈಕುಂಠ ಕೇಶವನೆಂಬ ಮುಂದ್ರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗಿನಿಂದ ಇವರ ಹೆಸರು ವೈಕುಂಠ ದಾಸರೆಂದಾಯ್ತು.

ಇವರ ಕೀರ್ತಿ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಸರಾಯರು ಬೇಲೂರು ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಹಾಗೂ ವೈಕುಂಠದಾಸರ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಬೇಲೂರಿಗೆ ಬಂದರಂತೆ. ತಮ್ಮ ಏಕಲವ್ಯನ ದರ್ಶನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

ಒಮ್ಮೆ ವೈಕುಂಠದಾಸರಿಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಂಗನಾಥನ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯಾಯ್ತು. ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಈಗಿನಂತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕಾಲ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ದಾಸರಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳ ಕಾಟ ಹಾವು ಚೇಳುಗಳ ಕಾಟ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹತ್ತು ಮೈಲಿಕ್ಕೂಡ ಬೇಲೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಶ್ರೀಕೇಶವ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದು 'ನಾನಿರುವ ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀರಂಗವಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ ಅದು ಮೊದಲಾಯ್ತು ಅವರು ಬೇಲೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀ ಮಾದಮ್ಮ ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಜನ ಇವರಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ಇವರ ಮನೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರಧೀನನಾದ ಭಗವಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಶ ಧರಿಸಿ ಬಂದು ಇವರ ಮನೆಯ ಪಿತೃಕಾರ್ಯ ನೆರವರಿಸಿದ. ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪಂಚವಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ದೇವರ ವಿಗ್ರಹದ ಬಳಿ ಇಟ್ಟು ಮಾಯವಾದ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಇಬೆಲ್ಲಾ

ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ದಾಸರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವನು ಶ್ರೀ ಕೇಶವನೆಂದು. ಅರ್ಥವಾಯ್ತು. ಆಗ ಈ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ನೀನೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದವ ದೇವರ ದೇವ
ನಾನರಿಯೆ ಎನ್ನ ಗೃಹಕ್ಕೆ ವೈಷ್ಣವನಾಗಿ
ಜನನ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕ ಕಾರಣಕರ್ತ
ನೆನಿಸಿ ವೇದಗಳು ಪೊಗಳುತ್ತಿರೆ
ಇನಿತು ವಿಂಡಬನ ತೋರಿದಾಸನ ಸಲಹೆ
ಘನ ಕೃಪೆ ಮಾಡಿದೆ ಚೆನ್ನಕೇಶವರಾಯ
ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಸಿಕ್ಕಿ ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು ಕೇಶವದಾಸರ ಕಾಯಕ ದಾಸರು ವೃದ್ಧರಾದಂತೆ ದೇವಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಲಿ ಒಬ್ಬ ದೀವಟಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ದೇವರ ಮಹಾಮಂಗಳಾರತಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದಾಸರನ್ನು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಪೂಜೆ ಮಂಗಳಾರತಿಯ ನಂತರ ಮನೆತಲಪಿಸಲು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಜಡಿಮಳೆ ದೀವಟಿಕೆಯವ ಬರಲಿಲ್ಲ. ದಾಸರು ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆ ಮಳೆಯಲ್ಲೇ ಹೊರಟರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೇಶವನೇ ದೀವಟಿಕೆಯವನಾಗಿ ಬಂದು ದಾಸರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮನೆತಲಪಿಸಿದ 'ವಾಯಾರಿಕೆ ನೀರುಕೊಡಿ' ಎಂದು. ದಾಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ ದಾಸರು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ತರುವ ವೇಳೆಗೆ ದೀವಟಿಕೆಯವನು ಇರಲಿಲ್ಲ ದಾಸರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು ಕೇಶವನೇ ಬಂದಿದ್ದುದು ಎಂದು.

ಏನು ಕಾರಣವೆನಗೆ ತಿಳಿಯದೋ ಇದು ದೇವ ನೀನು ಉದ್ಧರಿಪುದಕೋ ಕಡಿಪುದಕೋ ಹರಿಯೆ
|| ಚ || ದುರಿತಭಯ ತಿಮಿರಶರಧಿಯನು
ದಾಟಿಸುವವೋಲ'

ಸುರಿಮಳೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯೋಳ್ ಬೋಯಿಯಾಗಿ
ಕರದಲಿ ದೀವಟಿಗೆ ಪಿಡಿದು ಸದನದ ಬಳಿಗೆ
ಕರೆತಂದು ತೃಪ್ತಿಯಾಯ್ತು ಎಂದು ಪೇಳುವುದು
ಎಂದು ತಮ್ಮಾರಾಧ್ಯ ದೈವದ ಕರುಣೆಯನ್ನು
ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ದಾಸರಿಗೆ ಗೋದಾನ ಮಾಡುವ ಆಸೆಯಾಯ್ತಂತೆ. ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅವರು ನಿಗದಿ ಕಡಿಸಿದ ದಿನ ಅನೇಕಾನೇಕ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ತನಗೆ ಎಂದು ಕೈ ಚಾಚಿ ದಾನ ಪಡೆದರು. ಗೋದಾನ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪಡೆದರು ವೈಕುಂಠದಾಸರು.

ವಾರನೆಯದಿನ ಅರ್ಚಕರು ಕೇಶವದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಗಂಟೆ ಹಣೆಗೆ ನಾಮವಿಟ್ಟು ಹಸುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಚೆ ಹೊರಟವು. ದಾಸರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು 'ನನಗೆ ನನಗೆ' ಎಂದು ಕೈ ಚಾಚಿ, ಚಾಚಿ, ದಾನ ಪಡೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳು ಮಾತ್ಸ್ಯರೂ ಅಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಕೇಶವನೇ ಎಂದು ಆಗ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವನ್ನು ಭಕ್ತಿಪರವಶತೆಯಿಂದ ಭಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಕಟಕಟ ಬಹಳ ಬಡತನ ಬಂದುದೇ ನಿನಗೆ
ಅಕಳಂಕ ಚರಿತ ಹರಿಯೆ

ಪ್ರಕಟತನದಿಂದ ಗೋದಾನಕ್ಕೆ ಕೈ ನೀಡೆ
ಸುಖಮಯ ಶರೀರ ಚೆನ್ನಕೇಶವರಾಯ.

|| ಚ || ಹಿಂದೆ ಯಜ್ಞದಲಿ ಬಲಿಯಿತ್ತು ಭೂದಾನಕ್ಕೆ
ಬಂದು ಕರ ಚಾಚಿದೆ

ಅಂದು ಕರ್ಣನು ಕೊಟ್ಟ ದಾನವನು ನೀ
ಪಿಡಿದು ||

ದಂದಿಗೇ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲವೇ | ಇಂದು

ನಿನ್ನದಾಸ ಕೊಟ್ಟ ಗೋದಾನಕ್ಕೆ

ಒಂದೊಂದು ಗೋವುಗಳಿಗೊಂದೊಂದು
ಶಿರಿವೈಷ್ಣವನಾಗಿ,

ನಿಂದು ದಾನವ ಕೊಂಡೆಯಾ ಸ್ವಾಮಿ,

ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೇಶವದಾಸರನ್ನು ಕುರಿತ ಅನೇಕ ಪವಾಡಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀ ಕೇಶವನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಗುವಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕಣ್ಗಾರೆಕಂಡ ವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ದಾಸೋತ್ತಮ ನೀನೇ ಶ್ರೀ

ವೈಕುಂಠದಾಸೋತ್ತಮ ನೀನೇ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ

ಸಿಕ್ಕದ ಪರಬೊಮ್ಮನ ಕೂಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂ

ಡಿಕ್ಕಿ ತೊಡೆಯೊಳು ಮುದ್ದಿಸಿ ಅಡಿಸುತಿಹ

ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರರಾದ

ವೈಕುಂಠದಾಸರು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬೇಲೂರುಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಹೋದವರಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ವರ್ಷಗಳು ಬೀವಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಸಾವಿರಾರು ದೇವನಾಪು ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದರೂ ಈಗ ದೊರೆತಿರುವುದು ನೂರಾರು ಮಾತ್ರ.

(ಮೂರುಮರಿಯುವುದು)

(... from page 10)

CAMPING AT THE HIMALAYAS

the locals believe did his penance here. All of us were thrilled. It was a real achievement to reach this height, as mere physical fitness was not sufficient. Mental toughness and motivation made us to achieve it as we had to experience rain, sleet and snow fall which leaves you very cold. All of us enjoyed the return journey as we slid singly or some time making a train on the slopes forgetting the tiredness, as 60% of the journey was covered this way. We all received a warm and thunderous welcome back at the camp. We relaxed at the fire with hot drinking chocolate sharing our experience with others who could not make it. All this I feel would not have been possible without the dedication and the motivational spirit of the ANALA Team, the local instructors and guides, and also the cooks who provided us with hot food in those cold conditions.

On day nine we had a feed back session and later were given certificates. We came down to base camp and after lunch all the participants who are now my friends left for Delhi enroute to Ahmedabad. I took a bus from Manali to Dalhousie in the Kangra Valley for another camp continuing my journey in the Himalayas. (Details and materials on Himalayas courtesy Madhu Menon, Chandresh Brijpal)

The sad part of the trip was the awareness that we may not be able to enjoy the Himalayas, as it is today, for very long if we continue to pollute its environs and deforest its surroundings in the name of development, progress and civilizational comforts. Scientists and conservationists have conducted studies and found that the glaciers (which are main source for the rivers of the subcontinents) are receding at an alarming rate. This may result in these rivers becoming seasonal which can spell doom for the Indian subcontinent in future. Therefore it is necessary for all of us to make a conscious effort to save the environment and preserve precious natural resources.

ಸಂತಾಪ

ಎಂ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್

ಮುಂಬಯಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಕಳೆದ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠವಾಸಿಗಳಾದರು. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಂಗಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹಸಿರು ಕಣ್ಣಿನ ಈ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ತರುಣ ಕೇವಲ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗವನ್ನೇರಿದರು. ರೂಪವಂತನಿಗೆ ವೊದಲಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಪಾತ್ರಗಳು ಹೋಮ್‌ರೂಲಿನ ಮನೆಗಾರ್ತಿ, ಚೇಮಿಂಗ್ ದಿ ಪ್ಯುವಿನ ಅನುವಾದ ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಗಂಡುವಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಕ್ಕ, ದಹನ ಚಿತ್ರದ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತುಮಕೂರು ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದರು. ವಿಭಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಡೆಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಭಾ ಅಣುಸಂಧಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 1955ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ವೊಟ್ಟಿ ವೊದಲಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಲಲಿತ ಕಲಾವಿಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅದರ ಮುಂದಾಳುತನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಂರವರ ಬಹುತೇಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅಫಾಸಿ ನಾಟಕ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ. ಆ ನಂತರ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣರ ಹಲವಾರು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕನ್ನಡ ರಂಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾತಾದರು. 'ಗುಡ್ಡೆದ ಬೂತ' ತುಳು ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರ ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬನರಸಿಂಹರವರ ಜೋಡಿ ಅತಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ, 'ಸಮಯಕ್ಕೊಂದು ಸುಳ್ಳು', 'ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ', 'ಸನ್ಮಾನ' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದರು. ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಗಂಭೀರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಸುವರ್ಣರವರ 'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ಜಯಭೀಮರಾಯರ 'ಸೂಳೆ' 'ಡೊಂಕು ಬಾಲದ ನಾಯಕರು ನಾಟಕಗಳು' ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಹಲವಾರು ಚಾಹೀರಾತುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಎರವಲಾಗಿ ಇತ್ತಿದ್ದರು. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸುತ್ತಮುತ್ತ

ಶ್ರೀಮತಿ ರುಕುಮಾಯಿರಾವ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೇಸರು ತನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆ. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರಾಂತ ವಿಮರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಕೆ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಇವರ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವು ತನ್ನ ಅತೀವ ಶೋಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ತಾಳ್ತಜೆ ವಸಂತಕುಮಾರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅತೀವ ಸಂತಾಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತ, ಕೆ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಪ್ರಾವಣಿಕ, ನಿರ್ಭಯ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಮರ್ಶಕರು, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಾಗೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಡೆದ ಇವರು ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಮರ್ಶಾ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನಿಧನದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಬಿ.ಎ., ಎಚ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಗದು ಬಹುಮಾನ

ಮುಂಬಯಿ ಮಾಟುಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಈ ವರ್ಷವೂ ಬಿ.ಎ., ಎಚ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಲ್ಮ ಚಾರಿಟಿಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಫಂಡಿನ ದತ್ತಿನಿಧಿಯಿಂದ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂಬಯಿಯ ಬೋರ್ಡಿನ ಎಚ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳಿಸಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಸ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಕುಗಳಿಸಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಈ ಎರಡೂ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು 'ಮಧುಗಿರಿ ಮಠ ಶಾಂತವೀರ ಪಾರ್ವತ್ತಮ್ಮ ದತ್ತಿನಿಧಿ'ಯಿಂದ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

1999ನೇ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಬಿ.ಎ. (B.A.), ಎಚ್.ಎಸ್.ಸಿ. (H.S.C.) ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. (S.S.C.) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಂಕ ಪಟ್ಟಿಯ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಸಹಿ ಪಡೆದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಸಂಘದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜ ಎ. ನಾಯಕ್

ಗೌ. ಪ್ರ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ (೦)

೨ ವೆಂಕಟೇಶ ನಿವಾಸ, ಭಾವುದಾಜಿ ರಸ್ತೆ, ಮಾಟುಂಗ (ಮಧ್ಯ ರೈಲ್ವೆ).

ಮುಂಬಯಿ ೪೦೦ ೦೧೯ ದೂರವಾಣಿ : 4099696

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ

ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಅಹ್ವಾನ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. 1999-2000ನೇ ಸಾಲಿನ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಬಯಸುವ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ವಿಭಾಗದ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು The head, Department of Kannada, University of Mumbai, Kalina Campus, Vidyanagari, Santacruz (E), Mumbai-400 098) ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ರೂ. 50ನ್ನು ಎಂ.ಒ. ಮಾಡಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಹರಿಸುವವರು ಸರಿಯಾದ ಸ್ವವಿಳಾಸ ಹೊಂದಿದ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಹಚ್ಚಿದ ಕವರುಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಬೇಕು. * (Phone No. 6526091 Extn. 345, 469)

ತುಂಬಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು 31-7-1999ರೊಳಗೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಆರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನ : 1999-2000

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವು ಕನ್ನಡೇತರರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಕನ್ನಡ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯ ಬಯಸುವ ಆಸಕ್ತರು ಈ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಉತ್ತೀರ್ಣ ರಾಗಿರಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸಿಗೂ ಆರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪದವೀಧರರು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಸಕ್ತರು, ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿದ್ಯಾನಗರಿ, ಸಾಂತಾಕ್ರೂಜ್ ಪೂರ್ವ ಮುಂಬಯಿ-400 098. (ಫೋನ್ ನಂ. 6526091 Extn. 345, 469) ಈ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

ಆಸಕ್ತರು ಆಗಸ್ಟ್ 4ರೊಳಗೆ ವಿಭಾಗ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಮುಂಬೈ ಮಂಗಳೂರು ಹಡಗುಯಾನ ಆಗ್ರಹಿಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

ದೆಹಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯು ಬಾ. ಸಾಮಗ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಯಾಣಕರಿಗಾಗಿ ಮುಂಬೈ - ಮಂಗಳೂರು ಹಡಗುಯಾನ ಆರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಿಸಿ ಜೂನ್ 21ರಂದು ಮಂಗಳೂರು ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ಧರಣಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿತು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗುತ್ತ ತುಂಬಿದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮೋಣಕಾಲವರೆಗಿನ ನೀರಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಳೆ ಬಂದರೂ ಬೆದರದೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು.

ಸಮಿತಿ ಸಂಬಾಲಕ ಬಾ. ಸಾಮಗ ಅವರು ಮುಂಬೈ ಮಂಗಳೂರು ನಡುವೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ಬಸ್ಸು ರೈಲು, ವಿಮಾನ ಮುಂತಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿದ್ದರೂ ಹಡಗಿನ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರಲ್ಲದೆ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹಡಗುಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿವೆಯೆಂದರು.

ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಈ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ

ಈಡೇರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಪ್‌ರೋಕೋ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಆಮರಣ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ದಿಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರ ನಿವಾಸದ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಧರಣಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸಾಮಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಚಳುವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಮುಂದಿನ ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಮುಂಬೈ ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಎಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮುಂಬೈ ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಹಡಗುಯಾನ ಆಗ್ರಹದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಗ ಅವರು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು.

ದಕ್ಷ ಶಿಕ್ಷಕಿಗೆ ಆದರದ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ

ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಕಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಚ್ಚುವೆಚ್ಚಿನ ದಾಸಿನಿ ಟೀಚರ್ ಎಂದೇ ಪರಿಚಿತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮೀನ್ ಅವರು ವಡಾಲಾದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ ಜೂನ್ ೨೯, ೧೯೯೯ರಂದು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಅಂದಿನ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆಯ ಸಮಾರಂಭವು ಅತ್ಯಂತ ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಿತು.

'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಅಂದರೆ 39 ವರ್ಷಕಾಲ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ದುಡಿದವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮೀನ್' ಎಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿನಗೌಡ ಅವರು ವಿದಾಯ ಕೊಟ್ಟ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನುಡಿದು ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆ, ಶ್ರೀ ಫಲ ಪುಷ್ಪತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಹಿರಣ್ಮಹಿದಾಸಿನಿ ಆರ್. ಅಮೀನ್ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿನಗೌಡ ಅವರು ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು 'ಇಂದಿಗೂ ಶಾಲೆಯ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆದರ ಪೂರ್ವಕ ನೆನೆಯುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಿಕ್ಷಕಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮೀನ್' ಎಂದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೀನ್ ಅವರು ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವರ್ಗದ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಅಭಿನಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೂ ನೀರೆರೆದು ಪೋಷಿಸುತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಮನ ಗೆದ್ದವರು. ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಭಾಗದ ಉಪಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ ಬಡ್ಡಿ ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೀನ್ ಅವರು ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ವೇಳೆ ಕೆ.ಜಿ. ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಭಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ ದಶಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುದಾನ ಪ್ರಾಪ್ತ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ 1990ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಪೌರ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆದು ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕಿಯೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದಾಯ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರೂ, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರೂ, ಅಭಿಮಾನಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಅತ್ತೀಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯಾಗಿರುವ ಅದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಡಾ. ಸುನೀತಿ ಉದ್ಯಾವರ್ ಅವರು ತಾವೇ ರಚಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಶುಭಾಶಯ ಕೋರಿದರು. ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ಶುಭಾಶಯ ಕೋರಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಕುರ್ಕಲ್‌ರೂ ಒಬ್ಬರು. ಕಲಾಶಿಕ್ಷಕ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ್ ಗಾವಡ ಅವರು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೀನ್ ಅವರ ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕು ಕಾವ್ಯ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಓದಿ, ಅವರ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಈ ಕಲಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಹಿರಣ್ಮಹಿದಾಸಿನಿ ಅಮೀನ್ ಅವರ ಬೇವನ ದರ್ಶನದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಗಾವಡ ಅವರು ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪೇಂಟರ್ ಬೊತೆಗೂಡಿ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದರು.

ಸಮಾರಂಭದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೀನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವಿತ್ತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸುಮಧರ ಕಂಠದಿಂದ ಮೂರು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಮನ ತಣಿಸಿದರು.

THE MYSORE ASSOCIATION, BOMBAY

393, BHAUDAJI ROAD, MATUNGA, MUMBAI-400 019.

TEL. : 402 4647

● GRAMS : 'KARUNADU'

GIRISH KASARAVALLI RETROSPECTIVE

19th to 23rd July, 99

The Mysore Association, Bombay & The Prabhat Chitra Mandal are jointly holding a retrospective of Girish Kasaravalli from 19th to 23rd July, 99 at the Y. B. Chavan centre, Mumbai. 5 award winning movies of Girish Kasaravalli will be screened at the retrospective. The details of the programme are as under :

Date	Time	Programme
19th July, 1999	6.30 p.m.	—Inauguration of the retrospective. —Felicitation of Girish Kasaravalli by Amol Palekar, Chairman of Prabhat Chitra Mandal. —Address by Girish Kasaravalli
	6.45 p.m.	—'Ghata Shraddha'
20th July, 1999	6.30 p.m.	—'Tabarana Kathe'
21st July, 1999	6.30 p.m.	—'Bannada Vesha'
22nd July, 1999	6.30 p.m.	—'Kraurya'
23rd July, 1999	6.30 p.m.	—'Thai Saheba'

Admission is by invitations. The invitations are limited and will be issued on a first come first serve basis. Members are requested to contact the Association's office for invitation cards.

Hon. Secretary

MONSOON PICNIC

Monsoon picnic has been arranged to "Tungareshwar" on 1st August 1999.

The bus will leave Association's premises in the morning at 7-00 a.m. and return to Association by 8-00 p.m.

Only 50 persons can participate on a 'first come first serve' basis so please hurry up and enrol your names.

For details contact Associations Office

PROGRAMME FOR AUGUST 1999

August 15 : Entertainment Programme at 7-00 p.m. Children above 15 yrs. who wish to participate may please give their names to Mr. Madhusudan in Association's office along with the item they wish to present.

There will be a contributory dinner after the programme. For details contact the Association office.

CONTRIBUTION TO "ARMY CENTRE WELFARE FUND"

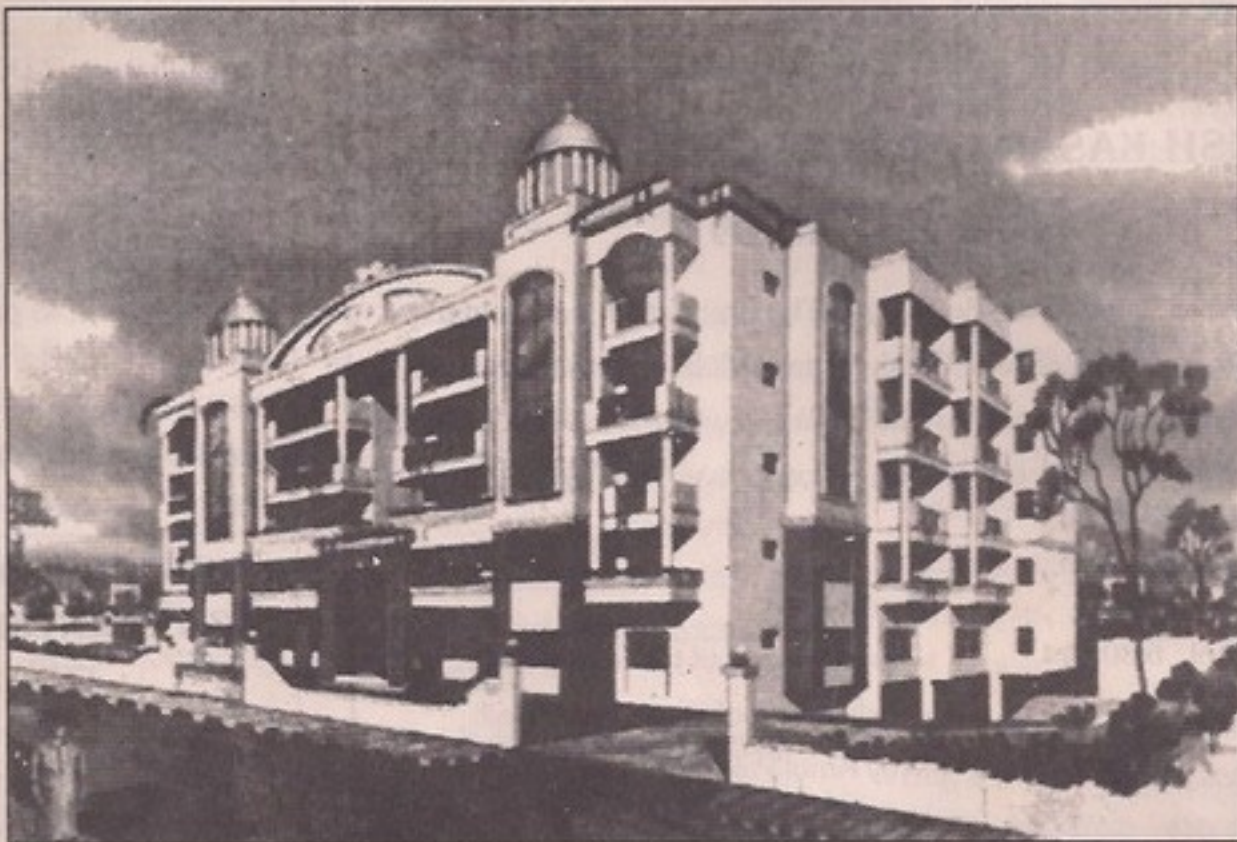
You are very well aware of the happenings in Kargil. The need of the hour is that we show our solidarity with soldiers and contribute our mite to their welfare. We plan to collect over a lakh of rupees from our members and well-wishers and hand over the cheques/cash collected to the Army Officials.

We would request the members to donate generously to the fund. The cheque may be drawn in favour of "The Secretary, Army Centre Welfare Fund", and handed over to the Association's office.

Kindly rush your contribution to reach us at the earliest.

— Hon. Secretary

A Kannada drama for children will be staged at the Association's premises in the last week of September '99. Children who wish to participate in the drama are requested to contact the Association office immediately.

Mysore Windsor Palace

Luxurious living is no longer restricted to Mysore's Royal Family. It is within your reach too.

Presenting The Windsor, a truly palatial, impressively planned and well-located apartment project set at the junction of Kalidasa-Gokulam Road, Panchavati Circle of Jayalakshmi Puram, an elite locality, amidst green serene surroundings, beautiful buildings and flowering trees.

A total of 25 plush 2 & 3 bedroom apartments of varying sizes-1400 sq.ft/1115 sq.ft/1105 sq.ft, reflecting good taste and superior construction in every corner with optimal usage of space, sophisticated styling and other attractive touches.

The Mysore Railway station is just 3kms. Bus terminus about 5 Kms, while the city's best schools, colleges, hospitals, shopping and entertainment centers are minutes away.

Amenities include: •Ample basement parking on first-cum-first served ownership basis •One lift from the basement to all floors with back-up generator •Storage lofts in bedrooms and kitchens •Ample recessed space for wardrobes in all bedrooms •Beautifully landscaped spaces •One telephone point each in Living room and Master bedroom •Individual intercom connection from security to each apartment •One television Point in the Living room and master bedroom

The profile of the site is available on net: <http://www.mysorewindsorpalace.com> for your reference. The model flats will be ready by end of May 99, for inspection. Completed flats will be ready for handing over to buyers from end of December 99.

Already three flats are sold. It is to get in touch with us now If you are particular about vastu etc, to facilitate necessary changes in the flat.

For details contact: Durga Prasad A/4
Premier Coop.Hsg.Soc. Shiv Srushti Nehru Nagar
Kurla East Mumbai 400 024 P.No: 5299279
E-mail: Mysorewindsor@hotmail.com

Promoter & Builder
Tirupathi Enterprises
Mumbai-Tirupathi-Mysore

Architects
B.K.Lakshmana and
Associates Bangalore

MYSORE'S NEWEST PALACE-FORTUNATELY, ITS FOR ALL FAMILIES